

Szerkesztőség és kiadó hivatal

S. Árbényi utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körülményei
valamint a lap szerlemez részét illető
minden körülmények ideintéendők.

Érdektelen levelek csak ismételt kéresek
fogadtassanak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

10-hasábospontos egyeztetési költségét 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlár 4 hasábos pontosért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 krajczar.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csüt. tők, Január 5.

4. szám.

Az ujévi beszéd.

Nem először történik, szinte hozzá- szoktunk már, hogy egész Európa figyelemmel lesi a szavakat a magyar miniszterelnök ajkairól. Most ujév napján ugyanez történt. Az európai sajtó napok- kal előtérbe jelezte, hogy Magyarország miniszterelnöke ujév napján, mint rende- sen, az idén is politikai beszédet fog mondani pártjának nála tisztelő tagjai előtt, és utaltak arra, mily fontossággal bír ez a beszéd a jelen körülmények kö- zött, mikor a miniszterelnök — a nélkül, hogy interpellálnák, a mitől az ellenzék méltánylandó hazafiás elhatározásból el- állott — mégis abba a helyzetbe jön, hogy elmondhasson az európai helyzetről annyit, a mennyit elmondani észszerűnek tart. A külföld megszokta, hogy a mikor a delegációk nem üléseznek, — a mi pedig az esztendőnek nagyon kicsi ré- szében történik — rendszeren a magyar miniszterelnök útján halljon irányadó nyilatkozatokat a monarchia külpolitikájáról s a monarchiában a külpolitikai helyzet felől döntő körökben uralkodó nézetekről.

És ezt kiáltja ki az ellenzék Ma- gyarország és a magyar kormány tekin- tésének megismerésére, a magyar kor- mány pozíciójának meggyöngyítésére!

E lapok olvasói kétségkívül tudják, a mit a miniszterelnök Bánffy Béla gróf üdvözlő beszédére válaszul mondott; olvasták azt a passzust is, a melylyel a külpolitikai helyzetről megemlékezett. Bizonyosan megnyugtatólag fog hatni Európáért, midőn Tisza ezeket mondja: én nem csatlakozom azokhoz, a kik a háború veszélyét előttünk levőnek látják, mert még ma is abban élek, hogy a háború telfogjuk kerülni. És a rákövetkező mondatban röviden, de éppen azért erőteljesebben hangsúlyozza: „Magyarország és a magyar közvélemény háborút soha provokálni nem fog, de ha ráerőszakolják, meg fogja helyét állani.“ Benne van itt dióhéjban az osztrák- magyar monarchia egész külpolitikai

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Báró Sennyey Pál.

1822—1898.

Az országbíró hosszas haldoklás után kiszenvedett.

A magyar közélet nagy diszt, a főran- gúság nagy tekintélyt, a család nagy szívet vesztett benne.

Soha sem tartozott a népszerű államfér- fiak sorába, mert nem is kereste a népszerű- séget soha; de mindig a legtiszteltebb kitű- nőségek közé tartozott, ki nek komoly jellemét és komoly életét tisztelte az is, ki a politi- kai küzdőterén heves ellenfele volt. Különben nem mozgott az eszmeharok ama részén, hol hevesen szöktak küzdeni. Nyugodt termé- szete a lángolástól folyást megóvta.

Zemplénben, 1822-ben született, abban a megyében, hol Rákóczy Ferenc és Kossuth Lajos a szabadságharcot két lángelkű veze- tőnek bölcsői rengtek. De ő már fiatal korá- ban, midőn az atyai háznál gondosan növe- kedett, vagy utóbb, midőn a kassai jogaka- démiát elvégezte, vagy a megyéjében algye- ző lett; nem a szabadelvűekhez szított, hanem a konzervatív eszmékben ke- reste az ország legbiztosabb alapját. De ahhoz az árnyalathoz tartozott, melyet a nagy szűz gr. Dessewffy Aurél kép- viselt legkitünőbb: az idővel lépést haladó konzervatívokhoz. Noha szónoki tehetséggel már fiatal korában meg volt áldva, nem a zöldsztárnál kereste az emelkedést, hanem a hivatalviselésben. A budai helytartótanács- hoz ment szolgálni s később a bécsi udvari kan- celláriánál lett elnöki titkár. Ugyancsak már bírta a kamarási méltóságot.

programja; és ha a külföldön megnyug- vással hallják, hogy a magyar miniszter- elnök bizik a békében, Magyarországon viszont bizonyosan örömmel fogják észre- venni ebben a kijelentésben visszhangját annak a programnak, a mit magáévá tett az egész nemzet; szabadelvűpárt és ellenzék egyaránt.

Ez a program: a becsületes béke: a béke megővására törekszünk, jelszava- kért és egyes emberekért azt föl nem ál- dozzuk, érdekeink kockáztatása nélkül koncepciókat is teszünk, de abban a pil- lanatban, midőn vitális érdekeinket tá- madja meg bárki is, ezek megvédelme- zésére a béke föllázadását sem tekintjük nagy árnak.

Nehéz időket élünk. De a férfiak, a kiknek kezébe az ország sorsa letéve van, érdemeseknek mutatják magukat a nehéz időben is a nemzet bizalmára, mert bölcsen és bátran szállnak szembe minden támadással.

Bennünket azonban a miniszterelnök beszédének nemcsak a külpolitikai része érdekel.

Tisza beszédében a szabadelvűséget, a haladást, a magyar államnak magyar jellegét hangsúlyozta. Jogos önértettel utasította vissza azokat a tervszerűen terjesztett vádakot, mintha a szabadelvű párt hűtlenné vált volna a szabadelvűség nagy eszméjéhez és a retrográd irányzatok szolgálatába szegődött volna. Megnyug- tatta a közvéleményt, hogy a haladás útján nem állunk meg, bármily súlyosan nehezedjenek vállainkra az anyagi gon- dok, s ha büszkén mondhatjuk, hogy Ma- gyarország nagyot haladott az utolsó 20 év alatt, éppen olyan szilárdul bizhatunk abban, hogy jövőre sem fogunk stagnálni nemhogy visszafelé mennénk, a mint so- kan aggóva félik. Rántal tovább azok- nak a rágalomnak az ürességére, mintha a magyar állam elnyomná a nemzetisé- geket. Magyarország magyar akar lenni, — s ezt Tisza anuál büszkékben hirdet- heti, mert ebben az irányban senkinek sincsenek nagyobb érdemei, mint neki — hanem e mellett tisztaletben tartja a

Zemplénmegye az utolsó diétára követ- nek küldte fel s az 1848-diki első képviselő- háznak is tagja lett megújulásból. De ez a fia- tal eszes mágnás ebben az időben kevés sze- reptet játszott. Midőn az idő mind jobban kez- dett hullámszerűen az első magyar miniszte- rium nem maradhatott meg helyén: b. Sen- nyey Pál nyíltan kijelenté, hogy ő a hazára nézve szükségesnek tartja az Ausztriávali kapcsolatot s mivel ezt a forradalom fenye- geti: ő félrevonul.

Később mint kiváló bátorság jelét em- legítették e nyilatkozatát, mely azonban annak idején kevés föltűnést okozott. Egyszerűen tu- domással vették, hogy egy fiatal konzervatív mágnás ott hagyta a parlamentet.

Jószágára vonult és várt. Azzal mint magyar ember nem bírta volna eldönteni- teni fiatalkorát, hogy a fegyverrel küzdő ma- gyarsággal szemben álljon, vagy pláne az orosz hadak jöttkor biztos állást vállaljon. A Bach-korszakban sem váltal semmiféle hiva- talt, hanem az ő konzervatív párt jelesével azon dolgozott, (bár hiába,) hogy az ország régi alkotmánya helyreállhasson. Továbbá egy- letében működött, hatván a nemzet anyagi és erkölcsi gyarapadására.

A Bachrendszer meghiusulásakor vál- lalta el a budai helytartó tanács alelnökségét, melyről azonban a februári pártens kiadása után leküszönt.

A Deák pártjához nem csatlakozott soha, hanem az ideiglenesség vége felé tár- nokmester lett s vezette a belügyeket. Ez időben sok hasznát vette közigazgatási is- mereteinek, de noha akkor kinevezett hiva- talnokok vezették a megyék dolgait: fényes időszaknak ez épen nem volt mondható, — mert a nagy aszály után kiderült visszaél- sek árnyat vetettek az akkori hivatalnok vi-

zetiségek jogos kívánságait. Ez a helyes nemzetiségi politika.

Mikor Tisza a maga nagy érdemeit szerényen miniszterársaira, a szabadelvű pártra és a nemzetre hártja, ezzel ismét csak karakterének egy szép vonását tárja elé. S bár eltagadja ő, nemzetnek tisztán látó és elfogulatlan része mindig tudni fogja, hogy a haza körül szerzett érde- mei hervadhatatlan babért biztosítanak neki.

Szokolai Kornél.

Tisza miniszterelnök. Fejérváry br. honvéd, miniszter és Tarkovics és Wekerle államtitkárok tegnap reggel Bécsbe érkeztek. Tíz órakor Tisza miniszterelnök — magyar dicsőben — megkezdte látogató körútját az ott tartózkodó főhercegekkel az évforduló alkalmából. A miniszterelnök először hosszab- magánkikhallgatáson Albrecht főherceg álta- fogadtatott. Fejérváry br. honvédmiszter a délelőtti folyamán Bylandt gr. hadügyminisz- terrel és Welsersheimb gr. honvédelmi minisz- terrel hosszab tanácskozást tartott. A ma- gyar miniszterek még ma, esetleg pénteken is Bécsben maradnak.

Báró Sennyey Pál.

Sennyey Pál b. halálának híre a legna- gyobb részvételt keltette mindenütt, a hová csak elhatott. A hír nem jött váratlanul. Az elhunyt hosszú halálharcot vívott s ez a leg- erősebb szervezetre is végzetessé válható hosszú küzdelem előkészített minden eshető- ségre, elő arra a szomorú végre is, a mely- nek elodázására hiába vetették latban az em- beri tudomány lehető eszközeit. S hogy a halálhír mégis megöbent, azt magyarázza az a fontos szerep, a mely elhunyt jelesün- knek hosszú, válságos időközön át osztályrészül jutott közéletünkben. A veszteség nagyságát érzik mindenütt; a vigasztalhatatlan család után azonban leginkább érzi az a széles kör, a melynek állandóan becsüit, szeretett és kiemelkedő alakja volt az elhunyt, az a szé- les kör, a mely vele folytonos érintkezésben állván, ismerte lelkének magas röptét, önzet-

lagra, mi a tárnokmestert mélyen bánta. A kiegyezési tárgyalások idejében a báró is- serényen vett részt a konzervatív főnag am- törekvésében, hogy Magyarország visszakapja alkotmányát, persze nem az 1848-diki, ha- nem a régi konzervatív eszméknek megfele- lőt, melyet pedig a nemzet teljességgel nem érte volna be. Deák Ferenc azonban nem tágitott s politikájának segélyére jött a háború, melynek balsorsa a bécsi kormány- férfiak ellenállását is megtörte s Magyaror- szágot visszanyerte alkotmányát, még pedig nem az alkotmányt, hanem a nemzet óhajátá szer- int. Őt. Mondák, hogy báró Sennyey a felelős miniszterium visszaállításától nem idegenke- dett, de elegendőnek tartott volna csonka miniszteriumot is.

A felelős kormány megalakulása küszö- ben lemondott, s elismerésül a tárnokmesteri ezimet és a Lipót rend nagy keresztjét kapta. Gróf Andrássy Gyuláé, az ő politikai ellenfele, lett a kormányzat vezetése, ki mellett állott az egész nemzet.

Később a báró megjelent a parlamentben s konzervatív színezetű párttörődék élére állt; hatott sajtó útján is, de soha többé sem te- vékeny pártvezető, sem miniszter nem birt- lenni, noha volt idő, midőn hatalmában állott volna mind a kettő. Mert a képviselőházban és a sajtóban volt pártja, de midőn 1877-ben Tisza Kálmán a bankkérdés miatt lemondott s a király a bárót bizta meg kabinet alakí- tással, ugy találta, hogy nincs itt még az ő ideje.

És ez az idő nem is jött el többé! A báró tartott a képviselőházban ne- hány kitünő szónoklatot, beszélt a Tisza Kálmán nézetei ellen, sürgette a közigazga- tás államosítását, a megyei rendszert jelen- alakjában „ázsiai állapot“-nak nevezte; de

len hazafiasságát, fáradhatatlan tevékeny- ségét.

Az elhunyt országbíró tegnapelőtt dél- előtti folyamán még az eszmélet föbb jelét mutatta. A mise alkalmával, midőn a csön- getyű megszólalt, abbahagyta sóhajlásait s szemében öntudatosnak látszó értelemmel tekintett fel környezetére. Többször kísérletet tett arra is, hogy beszéljen pár szót; de erre már tegnap képtelen volt. Dél óta teljesen elvesztette eszméletét. Az agónia e végső perezeiben többé kit sem ismert fel. Az utolsó látogató Ghyezy Béla altábornagy volt, ki ma reggel is megjelent a halottas háza. Bátyja Ghyezy Kálmán megbízásából jött, a kit beteg- sége e só napján, az országbíró 3 szor látoga- tott meg. Midőn Ghyezy öreg barátja veszélyes betegsége felől értesült, könyezve bizta meg öcsését, hogy a beteg állapota felől mielőbb hozzon értesítést. Nagyon leverte, hogy nem jelenhetett meg személyesen barátja ágyánál, kit mindig a legbensőbb rokonszenv fűzött vele együvé. A család tagjain kívül, kik a beteg ágyát egy percre sem hagyták el, leg- odaadóbban ápolta a beteg országbíró D e s s e w f f y Marianne grófnő, a báró nővérének: Dessewffy Gyuláné, szül. S e n n y e y Anna bárónőnek leánya. Az utolsó pillanatig ott volt s szeretetteljes ápolásával sokat tett arra, hogy a rémitő, utolsó percek könnyeb- ben teljenek el.

A temetésre, illetőleg a beszentelésre vonatkozó intézkedéseket jórészt már elvé- geztek. Kezdetben azt tervezték, hogy a nagy halott számára, mint az jelesünk elhunytja alkalmával szokás, az акадеmia oszlopcsarnok- kában állítsanak föl ravatalt. A megboldogult a tudományos intézetünknek azonkívül is hivatalnok, igazgató tanácsosa volt. A teme- tési szertartás azonban nem itt a fővárosban, hanem a Sennyey-család battányi (Zemplén megye) kastélyában fog megtörténni. Egy- részt ezért, másrészt pedig a lesújtott özvegy óhajására a ravatalt a család muzeum körül 9. sz. a. lakásán állítják fel. A halottat abban a teremben, a melyben kiszenvedett, helyezik ravatalra. Először az első emeleti lakosztály nagytermében akarták, az a helyiség azonban a látogatók szakadatlan sora miatt felette ké- nyelmetlen a családra nézve, a melyet a boldo- gult hosszas szenvedése már ugy is nagyon megviselt. A kis terem fekete draperiával van bevonva szelvében hozzában. A ravatal három lépcsős, körüskörül gazdag dőltszaki növénydisz- szel. A ravatalon fekszik az elhunyt, egyszerű magyar diszruhájában, melyet az utóbbi idő- ben viselt. A halottas szoba homályát hu-

erélyes pártvezetésre már gyakori gyengél- kedése is alkalmatlanná tette. A telet déli égalj alatt kellvéen töltötte, hol hosszab szabadságidőt kért, hol a mandátumról mon- dott le, később pedig nem is lépett, föl. Mel- lette gr. Apponyi Albert nőtt fel pártve- zérnek.

Nagyobb politikai tevékenység és lé- nyeges alkotások emléke nem maradt tehát az országbíró után, hanem egy komoly és feldhettlen élet, egy nagy képzettségű ész és szónoki tehetség emléke.

Két évvel ezelőtt, hosszab szünet után, ismét kilépett az országgyűlés terére, mint Tisza Kálmán fölterjesztésére kinevezett fő- rendházi elnök. Ő alatta alakult át a ház, s az ő kitünő elnöki szónoklatai és vezetése igazi díszre váltak annak. De utóbb az elnöki szék- től is távol kellett maradnia, betegsége miatt. Vékony, magas alakja azonban nem görnyedt meg a betegségektől. Egy ülés után, kocsi- jára várva hült át s kaptá meg a halálos betegséget, melynek áldozatul esett.

Nagy kitüntetésekkel volt elhalmozva. Belső titkos tanácsos és országbíró volt, az акадеmia igazgató tanácsának és a földhite- lintézet bizottságának tagja s számtalan jeles rend tulajdonosa.

Boldog volt a magánéletben is, barátja: néhai Fiáth Ferenc vezsprémi főispán leg- idős leányát, Fiáth Mária bárónőt bírta nőül, ki bájosságával és jószágával megszépíté életét. Voltak kedves gyermekei, voltak bará- táit, tisztelői nagy számmal. Mindene volt az egészséget kivéve. És valamint nyugodt lelki vala az életben mindig, nyugodtan gon- dolt a halálra is, bár ann, it veszte.

Áldás hamvaira!

ezet és olajtartót és egy bonbonniere t. — Katz Mihály né haltartót és accessairet, Varga Károlyné papirkosarat, Berger Henrikné 2 tuját, egy majolika hamutartót, Kesztenbaum Jónásné pamlagpárnát, Weinberger Lajosné 2 drb. virágváza N. N. egy illatszertartót, Ipoly Lipótné 2 frt. egy tombolatárgy vételére, N. N. 2 frt. egy tombolatárgy vételére.

— A debreczeni joghallgatók bálja, az első elite táncmulatság az idei farsangban, ma este tartatik meg a Bikában. A bál iránt igen kedvező érdeklődés nyilvánul, miből a bál fényes sikerére lehet következtetni. A vidéki ur családok közül számosan érkeztek a bálra városunkba.

— Debreczeni árvek ingatlan vagyona. A városi árvaszék a ma délután üléselő köz igazgatási bizottság elé terjesztette a helybeli, 1887-ben gyámság és gondnokság alatt levő árvekek ingatlan vagyona értékéről szóló kimutatást. E jelentés szerint 1886. december 31-dikén nyilvántartásban maradt ház és föld 457210 frt. 77 kr. csupán ház 139168 frt. 75 kr. csupán föld 308733 frt. 94 kr. összesen 904113 frt. 46 kr. értékben. 1887 folyamán nyilvántartásba jutott: ház és föld 76175 frt. 56 kr. csupán ház 18664 frt. csupán föld 90144 frt. 69 kr. összesen 184980 forint 25 krajczár értékben. — Ugyanezen év alatt a nyilvántartásból kivételt: ház és föld 50809 frt. 63 kr. csupán ház: 1765 frt. 66 kr. csupán föld: 5276 frt. 44 kr. összesen 58771 frt. 73 kr. értékben. Es így 1887. végével nyilvántartásban maradt: ház és föld 482566 frt. 70 kr. csupán ház 156067 frt. 09 kr. csupán föld 393602 frt. 19 kr. összesen 1032225 frt. 98 kr. értékben.

— Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága ma délután tartja január havi ülését.

— Tánc tanfolyam. Alföldi Károly ur, városunk egyik legkedveltebb táncmestere, az idén már második tánc tanfolyamát rendez. Ennek is igen intelligens látogatói vannak s a mint a január 2 ki első este tanuskodik róla, ez is oly szép eredménnyel fog végződni, mint az első. A kik még beiratkozni akarnak, azok még nem késnek el Terpsichore istennő művészetének elsajátításától.

— Sikamlós ösvény. Több felől haljuk a panaszt, hogy a helyi vasút megálló helyein nincs mindenütt gondoskodva a le- és felszállók kényelméről: a menyiben keskeny, sikamlós, taposott ösvényen kénytelenek az utazók végig tipogni, míg a rendes gyalog utra kijuthatnak. Ohajtandó volna azért, hogy az arra illetékes helyen intézkedés tételnek a hónap ideje korán való eltakarításáról, hogy így könnyebb legyen a megálló helyekre juthatás.

— Nagyváradi város vámjövedelme a múlt évben 98.400 frt volt, vagyis 1600 frttal kevesebb, mint a menyői ez emelirányozva volt. A vámjövedelem 70000 frttól levő részéből a vámközvetítő 12 százalék jutalmat kapnak, vagyis körülbelül 3300—3400 forintot.

— Kiállítások éve lesz ez új év, csak a tervbe vett nagy tárlatok sikerét meg ne rontsa a háború. Az idei kiállítások sorát most vizkereszt napján nyitja meg a Vatikáni, melyben a pápának átnyújtott jubileumi emléktárgyakat állítják ki közszemlére s melyben Magyarország is elég gazdagon lesz képviselve. Lesz aztán a jobb időszak beálltával Barcelonában, az ausztráliai Melbourne-ban, Glaskovban és Brüsszelben is nagy kiállítás. Münchenben német ipartárlatot és nemzetközi műtárlatot rendeznek, a bécsi rotundában szintén lesz nagy kiállítás az év vége felé, midőn ő felsége, mint császár, trónraléptének negyvenedik évfordulóját ünneplik meg. Mert ez az év jubileummal végződik, valamint jubileummal (a pápával) kezdődött. A brüsszeli kiállítás épülete erős kőből készült mert az állami iparmuzeumnak marad meg. Genuában áprilban nemzetközi virágkiállítást nyitnak meg, hatvanezer franknyit díjjal. Olaszországban a bolognai egyetem fennállásának nyolczszázados évfordulóját is megünneplik, s lesz nemzetközi zene-tárlat is, mindenféle zenei minta-előadásokkal, régi és új hangszerek kiállításával, mely vállalat élén Verdi és Boito állanak. Németország megemlékezhetik majd arról is, hogy a pesszimizmus bölcse: Schopenhauer születésének századik esztendeje ez évi február 22 ikén telik le; Franciaország pedig arról, hogy ez évi ápril 16 án lesz száz éve, hogy Buffon a nagy természettudós s a francia stíl mestere meghalt. Negyvenéves évfordulónk lesz nekünk is: az 1848 iki törvények létrejötte s márczius 15 ikén a sajtó felszabadulása. Csak mind ezen kegyeleti emlékek és kiállítások ünneplését megne zavarja a harezok ádáz vihara!

— Nádudvaron az előljáró választás. A múlt év jan. 30-án tartott meg példás rendben. Főbíró lett: Fehér József, törvénybíró Vértési Nagy Gábor, Közgým Szatmári József, pénztárnok: Bökönyi Imre, rendőrhád nagy: Rásó Mihály.

— Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalommal jelentjük, hogy szeretett kedves leányunk és testvérünk BALOGH ÁGNES élete 14-dik évében folyó évi január 4-kén éjjel hirtelen meghalt. — A kedves elhunytak hült tetemei január 7-én szombaton délelőtt 10 órakor, a nagytemetőben tartandó ima után, a Czegléd-utcai temetőben fognak végnyalomra tételni. Debreczen, 1888. január 5. Balogh Ferenc hit-

tanár; Balogh Ferencné Fekete Agnes, mint bánatos szülők; Ferenc, Béla, Sándor, Ernő, István mint szerető testvérek.

— Béli és táncvigalmi meghívók, táncrendek, belépti jegyek a legdíszesebb kiállításban, ugyszintén névjegyek, és más alkalmi üdvözlők a legjutányosabb árak mellett készíttetnek a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában. Debreczenben, Széchényi-utca Simon ház Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltekn.

x. A tölgya se dől le egy vágásra, így a betegség is, mely erős gyökeret vert az ember testében, nem irtható ki az ellene alkalmazott gyógyszer első használatkor mind járt. A legmeggyőzőebbek bajok közé tartoznak többnyire az emésztő szervek zavara is, mert az első megjelenésekre nem igen ügyelnek, elhanyagolják s idült bajokká engedik fejlődni. — Ez eseteknél aztán Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdacsoi (dobozonként 70 kr. a gyógyszerárakban) használatkor sem várható mindjárt az első labdacsoi bevitelével gyökeres javulás. De azért nem kell elcsüggedni, hanem folytatni kell a valódi, Brandt Richard gyógyszerész féle svájci labdacsoi használatát. A siker bizonyosan meglesz, de Rómát sem egy napon építették, s az idült gyomorban 24 óra alatt szintén nem irtható ki. Figyelni kell Brandt Richard egészen kiírt névaláírására a védőjegy fehér keresztjén.

A budapesti gabonatözsdeiről.

Jan. 4.
Buza-üzletünk ma nyomott hangulat mellett lanyhuló irányzattal nyílt meg. A malnok magukat a vételtől feltűnően visszartartották, minék következtében, hogy üzlet fejlődhesék ki, a tulajdonosok kinalata fokozott mértékben erősödött. Az eladók ezen viseletük következtében kényszerülve voltak terményeiket 10, helyilel közel 15 krral olcsóbban adni a tegnapi árjegyzésnek. A forgalom elég nagy volt s mintegy 12000 m. mázsára rögött. Más terményekben a felhozatal csekélysege következtében a forgalom korlátozott volt. Az irány és az árak azonban szilárdak.

Ha táridő üzletben ma igen nagy fedező vásárlások történtek. Az árfolyamok a forgalom kiterjedése miatt nyomottak. A déli tőzsdén az árfolyamok meglehetősen változatlanok maradtak. Eladott: buza tavaszra 7.55—7.50—7.54 frton, buza őszre 7.78—7.82 frton, tengeri május—júniusra 5.91—5.89—5.90 frton zab tavaszra 5.87—5.79 frton.

A határidők hivatalos jegyzése: Buza tavaszra 7.53—7.54 frton, buza őszre 7.80—7.50 frton, tengeri 5.89—5.91 frton, zab 5.80—5.82 frton.

S z i n h á z.

Margó Czélia jutalomjátéka. A kedvelt művész a hozzá több oldalról intézett óhajtatásnak engedve megváltoztatta szándékát s nem a Királyfogás, hanem a „Nebántsvirág“-ot veszi jutalomjátékául, a mely darab vonzereje egyre mind jobban fokozódik. — A színházi műsor tehát így változik meg: pénteken: „Királyfogás“ operette (Margóval) szombaton: „Czigánybáró“ (Halmainéval), vasárnap: „A kintornás család“ népszínmű, hétfőn: „Bánk bán“ Katona tragoédiája, kedden: „Nebántsvirág“ Margó jutalomjátéka bérletszünetben.

(L) Mándoki Béla jutalomjátékára tegnap „M u k á n y i“ Csiky Gergely bohózata került színre. A mint tudjuk e darab volt az első a régőhajtott Csiky ciklusban, a melynek, ha mindvégig oly szép sikerrel fognak adni egyes darabjai, mint a tegnapi, ószintén örülhetünk, mert csak Csiky egészséges drámai vénája, igazi magyar alakjai, s életből vett megkapó és hű jelenetei képesek csak a tulsujra vergődött operett kultust el-lensulyozni.

A tegnapi előadásban alkalma volt Mándokinak, hogy még egy jóalakítással szaporítsa érdemeit, melynek a mi közönségük elismerője volt mindég, s az volt tegnap is, mikor a derék veterán színész szünni nem akaró tapsokkal jntalmazta.

Mukányi Bodogot alakította Mándoki, s játékán meglátszott az ügyes, tanult színész, ki alakítását mindég érvényre tudja emelni.

A sikerült előadást nagy számu közönség élvezte végig.

Termeljünk nemes gyümölcs-fajokat.

Legközelebbi közleményben előadván azon módot, melyszerint a Philoxera vész ellensúlyozására tanácsos lesz szőlős kertjeinket nemes öltványnyal berakni, s hogy ehhez olesón juthassunk hozzá, leghelyesebb a debreczeni kertészeti egylet tagjaként onnan szereznünk be a szükségletet, de nem úgy amint a „Debreczeni Ellenőr“ szerzője javasolja, darabonként 20—30 frtjával, hanem darabonként csak 20—30 krjával.

E mellett nem fölösleges arra is kiterjeszkedni, hogy azok, kik e részben már a kezdeményezésen túl vannak, mikéut biztosítsák emberlel lehetőleg azon előnyüket, melyek szerint a szőlő bekövetkezendő kivesztének, ebbeli kárakat helyre pótolják, — sőt ezen kívül újabb jövedelmet is szerezhetnek maguknak.

Ertem itt a meglevő termő fák ápolását, melyről már annyit vitak különböző szakkönyvek, kertészlapok s különösen a már említett Villási-féle — füzetek, hogy az e körüli eljárás egész s tudományt foglal magába; az egész szerves gyentant felőleli.

En Isten kedvező kegyelméből 40 év óta foglalkozom gyümölcsészettel, természetesen az utóbbi 20 év alatt, csak odáig, a menyire hivatalos elfoglaltságom s anyagi viszonyaim megengedték; ezen idő alatt, sokat láttam s még többet olvastam e tárgyra vonatkozólag, de rendszerem a faápolásra nézve mindig a leggyyszerűbb maradt és az ez volt:

1. Összel a levél elhullása után a gyümölcsfák töveit jó nagy területen fölvtágtam, érest trágyával megteríttem, annak tovább földolgozását, a téli hó s egyéb nedvessegeiből bízva.

2. A fa koronájából minden felesleges vízajtásokat, vagy egymást keresztező gajjakat, sőt azokat is, melyek a korona belseje felé növe a nap melegét és a világosság elvonását eszközlik, — irtalom és kegyelem nélkül ki fűrészeltem, a sebhelyeket a híres forsyth f e mártalval, mely áll rostált hamu; homok, mészpör s friss marhag. néjből egyenlő részekben, kevés marha szőrrel keverve — gondosan bekenettem.

3. A fák derekait, sőt a gajjakat is a meddig mohosoknak és fölcserpedezett hejűaknak látom méz és hamu keverékkel be mázoltattam, mi azt eredményezte, hogy a fölcsattant kéreg alatt vagy mohával borított részen lerakott rovartojások megsemmisülnek.

4. Tavasz nyílán, midőn a fák különben is meghernyőztanak, ezen méz és hamukeverékkel bemázolt részeket, durva pokróccsal erősen ledörzsöltem és végre.

5. Nyáron száraz időjáráskor termő fáimat éppen úgy mint fiatal ültetvényeimet egy vagy két ízben, de mindig esteli órákban bőségesen belocsoltatom, és a töveiket, ha egyébb nincs, zöld dudvával jó vastagon betéríttem, hogy így a nyirkosság megkötöttvön, ideje legyen a gyökereknek azt fölsvívni, a felső részekbe fölvezetni s ez által a megkötött gyümölcsöket az idő előtti lehullástól s elférgesedéstől megóvni.

6. A p. alatt említett hernyózást nem azért vettem oda, olyan könnyedén, mintha azon foglalkozása a gyümölcsésznek csak melleseges volna, sőt inkább elengedhetlen feltétele a gyümölcs termés, de még fáink épségben maradása biztosításának, kivált nálunk, hol s meleg természetű s gazdag korhadványal borított város körüli területek a legkedvezőbb tenyészdejtől kinalkoznak minden kártékony rovar féleknek.

Igen sokszor megcsik, hogy a száraz levelekbe az ősz folyamán lerakott hernyótojások kedvező meleg idő beálltával, oly korán kelnek ki, hogy ezután csak hamar vagy élelem hiányában, vagy hidegebb időjárás miatt megsemmisülnek — ezért rendszerint a hernyóirtást tavaszi munkául hagyjuk fel, és ez jól is van így, hanem annál szorgalmasabban kell, hogy utána lássunk tavasz nyiltával.

A legalkalmatlanabb hernyófészkek a fák vékony gajjaira felkötött falevelek képezik, nemesak azért mert ezek száma tömördek, hanem mind oly vékony ágak hegyein vannak, a honnan lezedséjük igen nagy feladat. Ugyan azért igen ajánlatosnak tartom a Tóth Sándor helybeli jónevű bádógos mester által e végből évek előtt fölaltalt petróleum fáklia alkalmazását: Ennek lángjával a leggyorsabban megsemmisíthetők a pete fészkek, a nélkül, hogy azzal a galy hegyein lévő rügyekbe kárt okozzék. Es minthogy azon fákljának — rudra erősítve a maskülönbön alig hozzáférhető helyeket is könnyen ellehet érni, annak gyakorlati haszna nyilvánvaló.

En kevesebb gondot okoz a kertésznek e vidéken rendkívüli mennyiségben megjelenő szokott sárga cserebogár. Igaz, hogy ezen egyiptomi csapás csak minden 4 évbe fejlődik oda, hogy mint rovar a földből előbujván, fainkat tökéletesen lekopasszák, de azonkívül mint pajor féreg néven ismeretes nagy pondró kiszámíthatatlan kárt teszen mindenféle ültetvényeinkben s növényeinkben, azoknak gumóját, szóval minden földben lévő részét össze rágván. Azért nem is lehet eléggé figyelmebe ajánlani minden kert tulajdonosnak, hogy ezen kártékony ellenség pusztítására minden lehető eszközt és módot fölhasználjanak. Irtani kell ezt a legnagyobb lelkiismerettel, nemesak mikor mint pehelyröpös rovar megjelenik, hogy a jövő nemzedéket biztosíthassa, hanem a földben levő álezkákat is.

Hogy minő veszedelmet tudnak ezen kicsiny pondrók előidézni, erről különösen a homok talajos kertekbe, tehetnek veleme gyiitt sokan bizonyosságot, hogy t. i. miután ezen cserebogár álezkát utolsó évüket élék a föld alatt, akkor szülő iskolát örökíteni a lehetőséggel határos, de nem egyszer megtörténik már, hogy fiatal fa ültetvényeket, egész rózsatelepeket kipusztítottak az meg éppen nem is tűnik fel, hogy ősszel a krumpli fészkekbe gyakran több a pajor féreg, mint a krumpli. Ugyanezért igen helyesnek taláalom e lapok hasábjain már régebben fölvetett azon eszmét, hogy a cserebogár álezkája pusztítására mindenki htóságilag kényseríttessék. Balogh Imre.

Husárok.

Megállapítva s bejelentve 1888. Január. hó 4-től január 11-ig.
30 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.
32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a.
34 kr. Erdey Ferencnél Csapó utca 240 sz. a Varga u. 2238 sz. a. Bárány utca 2284 sz. a.

36 kr. Rác Györgynél Czegléd-utca 2599. szám alatt Csapó utca 10 szám R ó z s a t é r 10 szám. alatt. — Szentosi Jánosnál Rózsater 11 szám alatt. Szt. Anna u. 2267. sz. a. Mester utca 1244. sz. a. Kolb Jakabnál Mester u. 1113 sz. a. Pfa utca 687 sz. alatt. Balogh Jánosnál Csapó u. 471 sz. a. Mester u. 1371. sz. alatt. Nagy Mibálynál Pfa utca 970 szám alatt.

42 kr. az izraelita hitközség 2 székébe a piacon.
44 kr. az orth. izraelita három székiben a Ha piacon. Minden többi bejelentett 15 mézarszékben pedig 40 kr.

J e g y z e t: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

Debreczen, 1888. Jan. 3.

A debreczeni ipar- és kereskedemi bank december havi kimutatása.

B e v é t e l: pénzkészlet Novem. 30-ról 27527 frt. 4 kr. Kifizetett váltók után 283.586 frt. 92 kr. kifizetett előlegek 2455 frt. kifizetett kötvények 25 frt. Kamatok 6206 frt 70 kr. Kamatozó beétek 61185 fr. 93 kr. Szelvány eladás 2331 fr. 11 kr. érczépny eladás 3310 fr. 17 kr. értékpapir eladás 13467 frt 32 kr. folyó számla 514916 frt. 81 kr. Előleg bélyeg 12 fr. Jutalék 46 frt. 44 kr. Házjövdelem 20 forint 83 kr nyomtatvány 8 frt összeg 914399 frt 27 kr.

K i a d á s: Tiszti fizetésre 1086 forint 68 krajczár. — Leszámitott váltókra 255,144 forint. 06 krajczár, — Leszámitott előlegekre 1660 frt. Üzleti költségekre 84 frt, 62 krajczár. Kamatokra 1059 forint, 31 kr. Könyvbetét visszafizetve 143921 frt. 86 kr. Szelvény vásárlásra 2811 frt 63 kr. Érczépny vásárlásra 6236 frt 77 kr. Értékpapir vásárlásra 13237 frt 72 kr. Folyó számlára 449886 frt 62 kr. Előleg bélyegre 24 frt. 45 kr. Osztalókra 144 fr. Házjövdelemre 11 frt. Pénzkészlet 39390 frt. 55 kr. Főösszeg 914399 frt. 27 krajczár.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, pénteken, 1888 január 6 án:

Királyfogás.

Operette.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

legtisztább

gyapjuból készült, erős avatásu és szintartó

„BRASSÓI“

posztó és gyapjuszövetek

DEBRECZENBEN

valódi minőségben

osakis

BIEDERMANN É. és FIA

posztókereskedőknél

kaphatók, hol egyszersmint a raktáron

levő Brünni és Reichenbergi szövetek

tetemesen leszállított árak mellett adat-

nak el.

Előrehaladt idény miatt

női ruhakelméket

leszállított áron

dus választékban ajánl

Kunz József és Társa

C Z É G.

ELADO
TANYABIRTOK.

Egy 7 nyilasnyi ujosztásu tanyabirtok, elsőminőségű, — megfelelő gazdasági épületekkel — szabad kézből e adó.

Értekezhetni velem naponta délután.

Dr. Bakos Imre
ügyvéd.

(Piacz-utca 1582/3. sz. Veesev ház.)

Minden
magyar háztartásban
divattá vált már a

LENCKA

KÉVÉ
használatára nemcsak azért, mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és alkáliészek kifogástalan minősége tekintetében föllümulja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

LENCKA-kávé kapható minden fűszer és esenye kereskedésben, s a hol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar gyártmányt.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

DEBRECZENBEN
a gyár képviselője:

MÜNCH GUSZTÁV UR.

SZEPÉSSY ANTAL

DEBRECZEN.

Padlózatok számára:

Keil Alajos Bécsből,

Padlózat-fénymázát

mint legkitűnőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr,
— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő szert kemény padló számára,
1 köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

SZEPÉSSY ANTAL

DEBRECZENBEN, a városház épületében.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára harang és érezőtődje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánkozik

KÖZ ÉS MAGAN FÜRDŐK

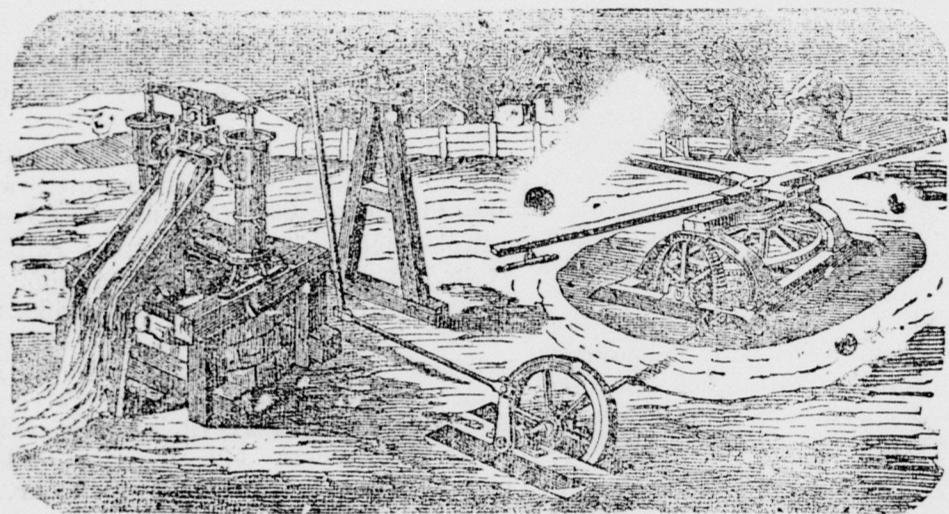
felszerelésére

szagmentes fűszerek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldenek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZÉCHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báii meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendések pontosan teljesítettnek.